

Etelä-Suomen liikennestrategia

Päivitystyö on käynnistetty

 Varsinais-Suomen liitto
Egentliga Finlands förbund

KYMEN
LAAKSON
LIITTO

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

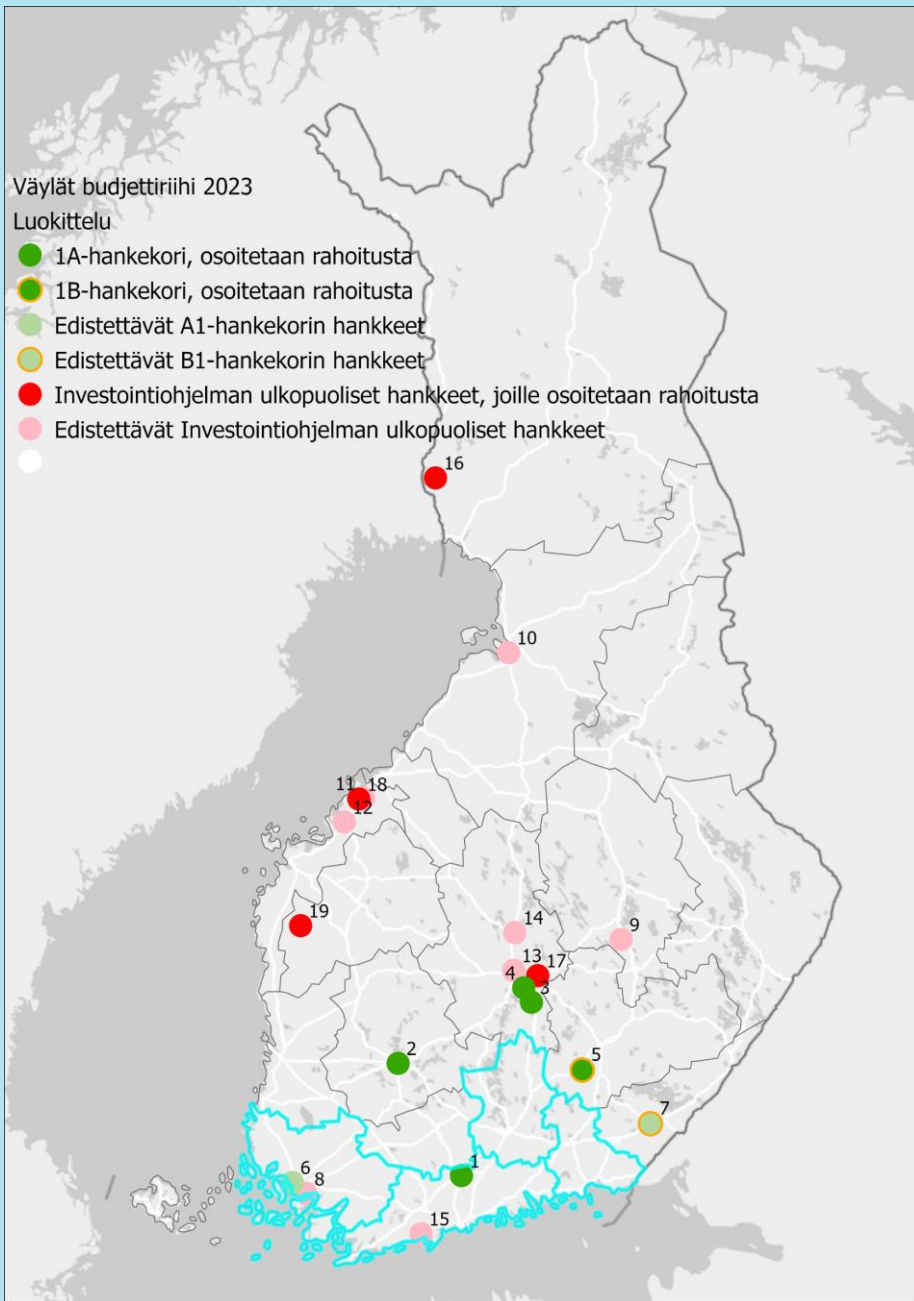
Päijät-Hämeen liitto

”Puoli
Suomea”

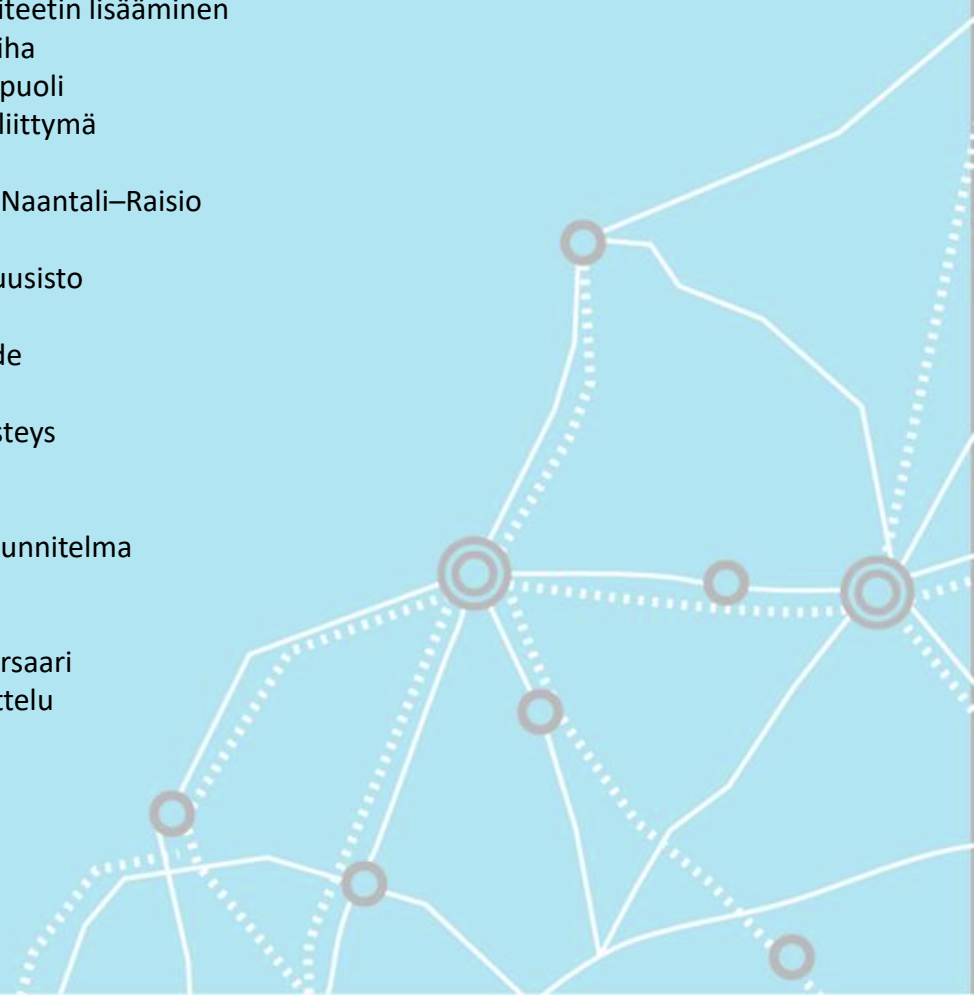
Neljän maakunnan alueella asuu **lähes puolet koko Suomen väestöstä**

Työpaikkoja maakunnissa sijaitsee **lähes puolet koko Suomen työpaikkamäärästä**

Neljän maakunnan alueella syntyy **yli puolet koko Suomen bruttokansantuotteesta**

Nro.	Hankenimi
1.	Helsinki–Riihimäki kapasiteetin lisääminen
2.	Tampereen henkilöratapiha
3.	Vt 4 Leivonmäen pohjoispuoli
4.	Vt 4 Oravasaaren eritasoliittymä
5.	Savonradan suunnittelu
6.	E18 Turun kehätie välillä Naantali–Raisio
7.	Luumäki–Imatra 2. vaihe
8.	Mt 180 välillä Kurkela–Kuusisto
9.	Vt 5 Leppävirta–Kuopio
10.	Liminka–Oulu kaksoisraide
11.	Vt 8 Edsevä–Lepplax
12.	Vt 8 Ytterjepon eritasoristeys
13.	Vt 4 Palokan kohdalla
14.	Mt 642 Äänekosken silta
15.	Rantaradan kehittämissuunnitelma
16.	Tornio–Kolari-rata
17.	Vt 9 Lievestuore
18.	Kt68 välillä Edsevä–Pietarsaari
19.	Suupohjan radan suunnittelu

Liikennejärjestelmä muutoksessa

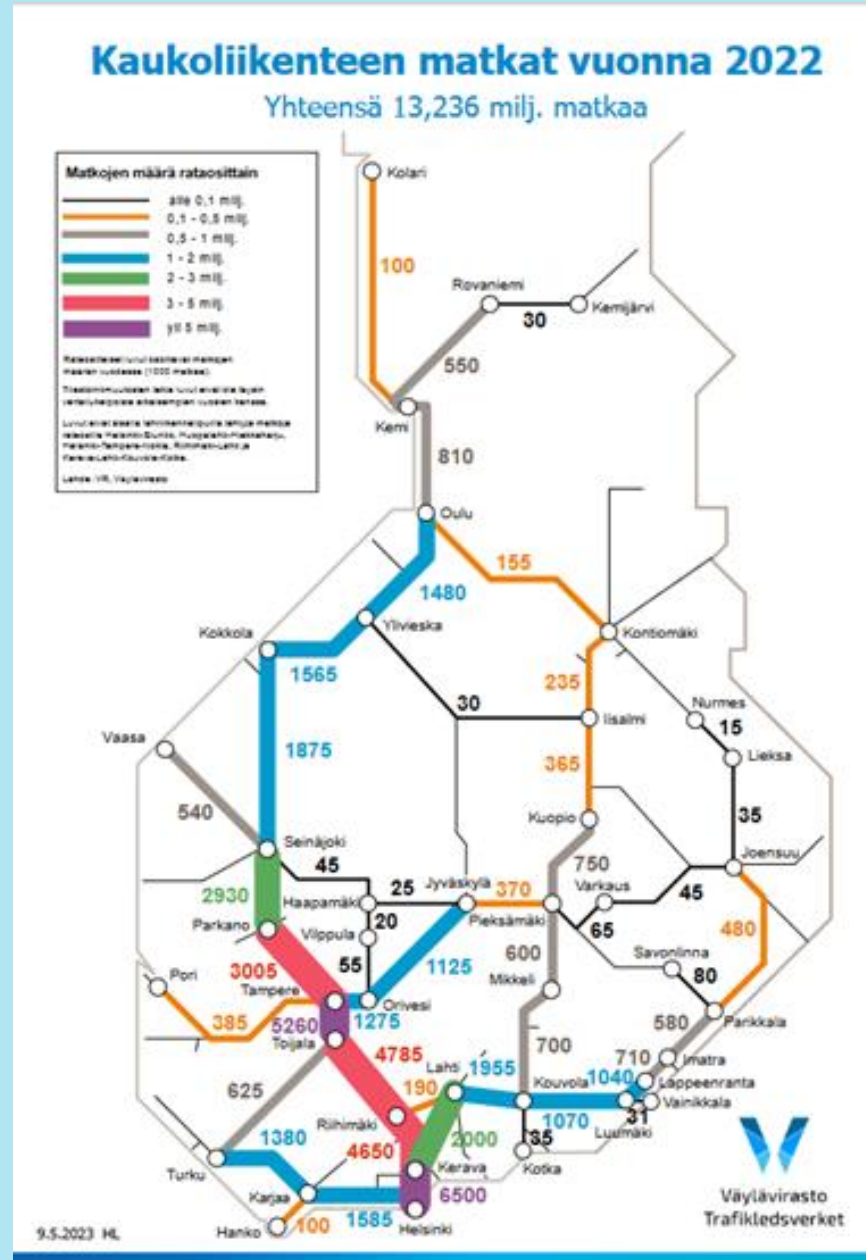
- **Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan** on aiheuttanut toimintaympäristön radikaalin muutoksen. Talouspakotteet sekä muuttunut rajadynamiikka muuttuvat liikkumisvirtoja, suuntia ja volyymeja.
- **Maailmanpoliittinen tilanne vahvistaa inflaatiopaineita.** Energian ja ruuan nopea hintatasojen nousu vaikuttaa ihmisten ja tavarankuljetuksen liikkumiseen. Polttoaineiden hinta näkyy sekä kotitalouksissa liikkumisen kasvavana kulueränä että kuljetusyritysten kustannuksina. Hintaa ei voida riittävän nopeasti kompensoida palvelujen hinnalla.
- **Kriiseistä johtuvaan epävarmuuteen on varauduttava.** Itärajan muuttunut dynamiikka kohdistaa katseen myös alueen huoltovarmuuteen sekä alueellisen sotilaallisen liikkuvuuden vahvistamiseen.
- **Alueen elinkeinoelämän on sopeuduttava rajadynamiikan muutokseen.** Lisääntynyt kotimainen raakapuun hankinta sekä energiatuotanto siirtävät kuljetusvirtoja kotimaiselle väylä ja raideverkolle. Sekä kasvattavat satamien painetta pääasiallisena viennin ja tuonnin lähteenä.
- **Koronapandemian vaikutukset ihmisten liikkumistapoihin.** Ihmisten päivittäiset liikkumistavat ja -tarpeet ovat koronapandemian myötä muuttuneet.
- **Hidas toipuminen koronan vuoksi tapahtuneesta joukkoliikenteen suosion romahduksesta.** Suuri vaikutus liikenteen kestävytyteen.
- **Rautatieinfran kyky vastata kaukojunamatkustamisen voimakkaaseen kasvuun.** Pääradan ja muiden nykyisten ratojen parantaminen tarpeen.
- **Etelä-Suomen satamien toimintaedellytyksiä tulee kehittää erityisesti Eurooppaan suuntautuvaan liikenteen tehostamiseksi sekä huoltovarmuuden ja turvallisuuden varmistamiseksi.**

Joukkoliikenne

Junaliikenteen matkustajamäärät ovat suurimmat Etelä-Suomen neljän maakunnan alueella sekä pääradalla.

Liikennemäärät ovat palautuneet Covid - pandemiaa edeltävälle tasolle.

Erytyisesti kaukoliikenteen matkat ovat kasvussa.

- Metsäteollisuuden ahdinko
  - Nousut ja laskut – useita syitä
  - Äkillisiä lyhyen aikavälin muutoksia kuljetuksiin.
- Uudet teollisuuden alat mm. akkuteollisuus / vihreän siirtymän hankkeet
- Satamat avainasemassa
- Kokonaisturvallisuus huoltovarmuus

Kotka iloitsee: Uusi akkutehdas toisi tuhansia työpaikkoja

Kaupunginjohtaja Esa Sirviön mukaan Kotkassa ja lähialueilla on luotu toimintamahdollisuuksia akkuteollisuudelle.

BUSINESS FINLAND

Neljän miljardin euron investointi suunnitteilla Inkooseen

31.2023 07:01:32 EET | Business Finland

Jaa

Norjalainen yhtiö Blastr Green Steel (Blastr) suunnittelee vihreää terästä tuottavan tehtaan sekä integroidun vedyn tuotantolaitoksen perustamista Inkooseen. Blastr on tehnyt aiesopimuksen Fortumin kanssa Inkon Joddbölessä sijaitsevan teollisuusalueen hyödyntämisestä yksinoikeudella. Hankkeen investoinnin arvo on noin neljä miljardia euroa ja se työllistää käyttövaiheessa jopa 1 200 henkilöä. Tuotannon on suunniteltu alkavan vuoden 2026 lopulla.

Sataman tiedotteita

HaminaKotka Satama Oy:n liikennetiedote elokuu 2023

05.09.2023

Äkkipysähdys HaminaKotka satamassa

HaminaKotka sataman kautta kulki tammi-elokuussa 9 848 335 tonnia tavaraa, joka on 1,1 prosenttia vähemmän, kuin vuosi sitten. Vaikka kahdeksan kuukauden jälkeen liikenne on vielä lähes edellisvuoden tasolla, johtuu se ainoastaan siitä, että alkuvuosi oli lakoista huolimatta erittäin vahva. Liikennevirrat hiljenivät kesäkuusta alkaen erittäin merkittävästi ja kokonaisliikenne oli elokuun osalta jo noin neljäkymmentä prosenttia pienempi kuin kevään parhaina kuukausina. Erityisesti liikenneromahdus näkyy metsäteollisuustuotteissa.

Vienti laski tammi-elokuussa 10,2 prosenttia. Eniten laskua kertyi nestebulkissa (-81,9 %), jossa näkyvät erilaiset EU-sanktiot. Sahatavaravolyymi laski 16,1 prosenttia, paperi 13,2 prosenttia ja luokka "muu tavara" 16,7 prosenttia. Viennissä sellu oli yhä kasvussa (+29,0 %), mikä johtuu vuoden takaisista työtaisteluista. Nousussa viennissä oli myös kuivabulk (+22,9 %).

Tuonti on 8 kuukauden jälkeen 22,6 prosenttia plussalla. Eniten nousua kertyi raakapuulle (+67,9 %), mutta raakapuun tuonti on kesän aikana vähentynyt noin kolmasosaan alkuvuoden parhaista kuukausista. Tuonnin puolella laskivat kuivabulk (-18,0 %) ja luokka "muu tavara" (-2,6 %).

Kauttakululiikenne väheni tarkastelujaksolla 10,4 prosenttia.

Kotimaanliikenteessä laskua kertyi 64,6 prosenttia.

Kontit olivat lähes edellisvuoden tasolla (-0,6 %).

Laivoja satamassa kävi tammi-elokuussa 1 579 kpl (-2,1 %).

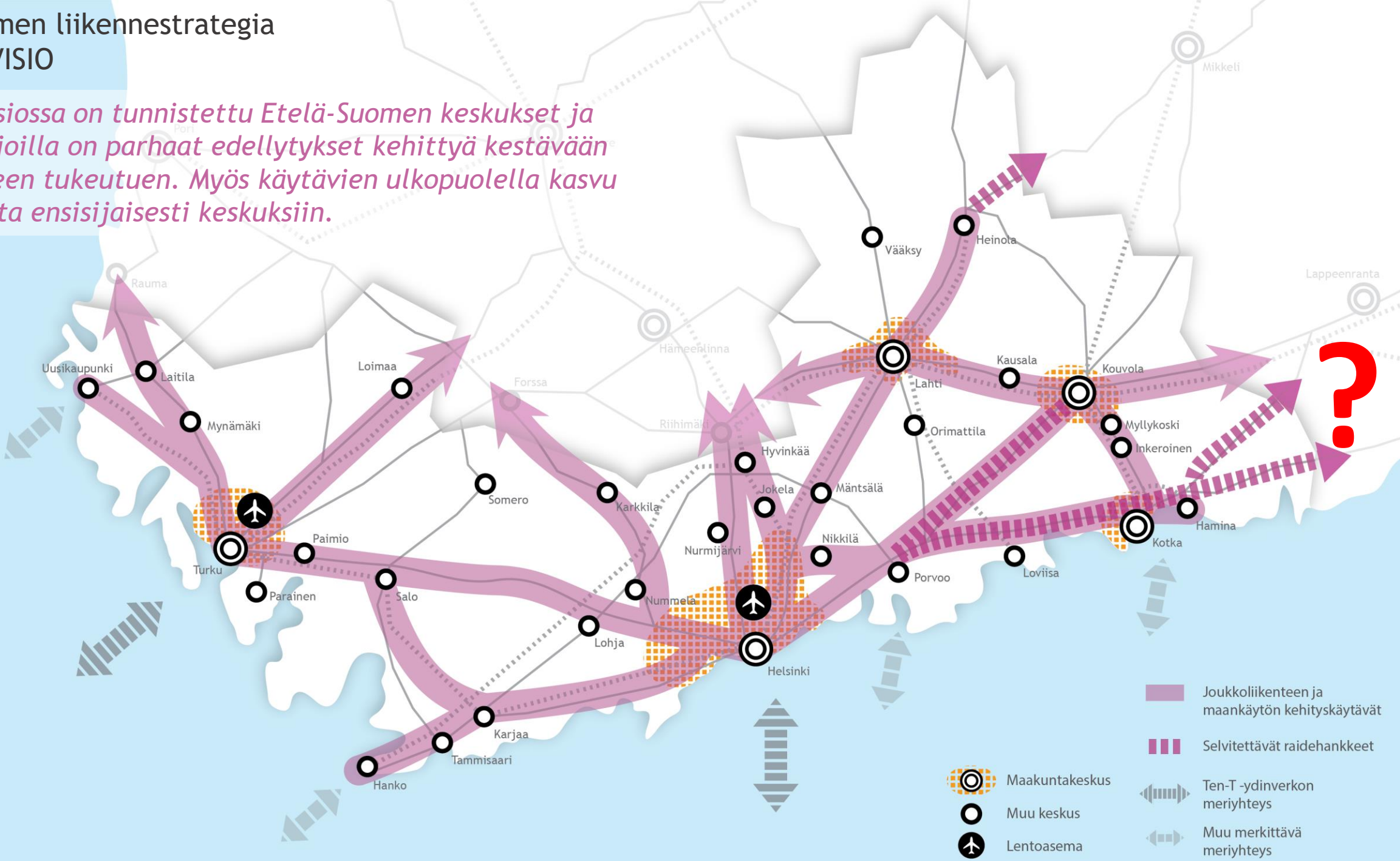
Metsäteollisuuden painoarvo HaminaKotka sataman liikenteessä on perinteisesti ollut huomattava. Vaikeudet sillä toimialalla näkyvät siis erittäin merkittävästi HaminaKotka sataman liikenteessä. Huolestuttavia merkkejä on kuitenkin myös muilla keskeisillä ulkomaankaupan sektoreilla. Tästä johtuen ajankohtainen kuva loppuvuoden liikennekehityksestä on varsin sumea.

Kimmo Naski
Toimitusjohtaja

HaminaKotka Satama Oy

Etelä-Suomen liikennestrategia RAKENNEVISIO

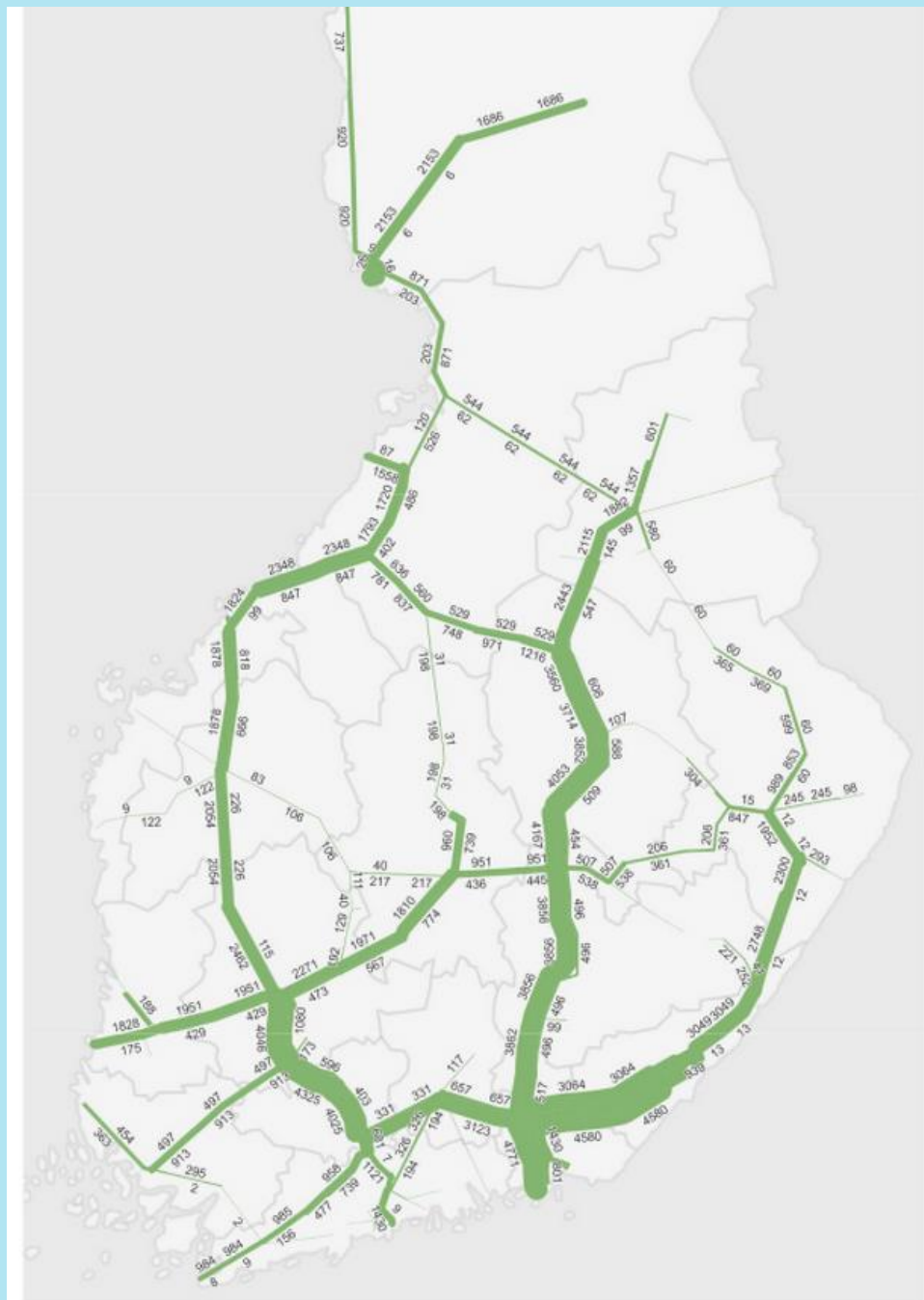
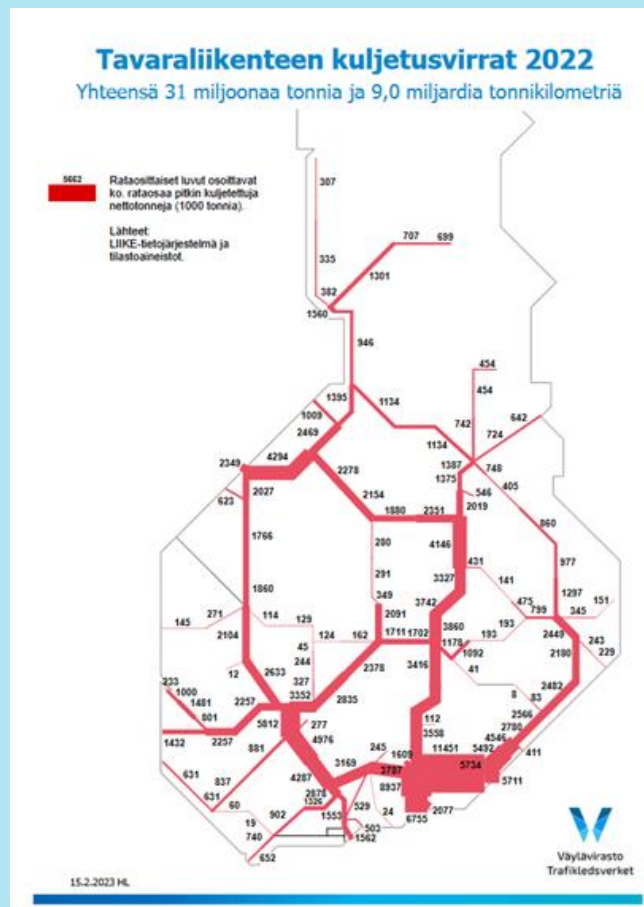
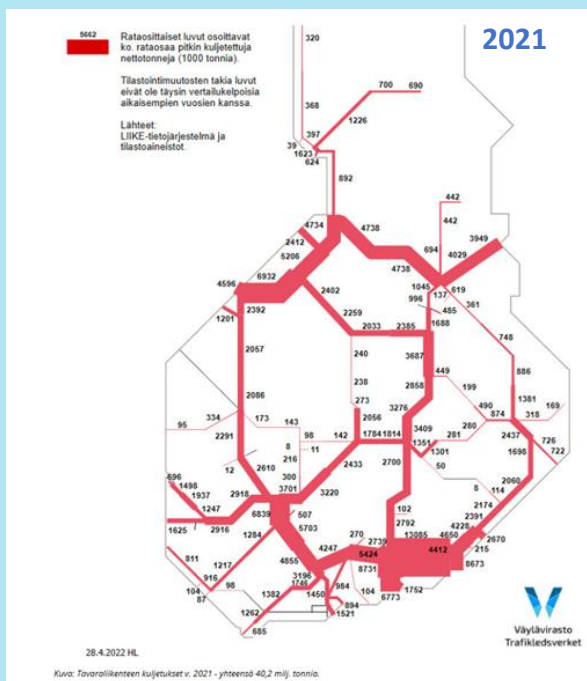
Rakennevisiossa on tunnistettu Etelä-Suomen keskuksat ja käytävät, joilla on parhaat edellytykset kehittyä kestäväan liikenteeseen tukeutuen. Myös käytävien ulkopuolella kasvu tulee ohjata ensisijaisesti keskuksiin.

- Joukkoliikenteen ja maankäytön kehityskäytävät
- Selvitettävät raidehankkeet
- Maakuntakeskus
- Muu keskus
- Lentoasema
- Ten-T-ydinverkon meriyhteys
- Muu merkittävä meriyhteys

Tavaraliikenne

Suomen suurimmat satamat ja kuljetusvirrat sijaitsevat neljän Etelä- Suomen maakunnan alueella

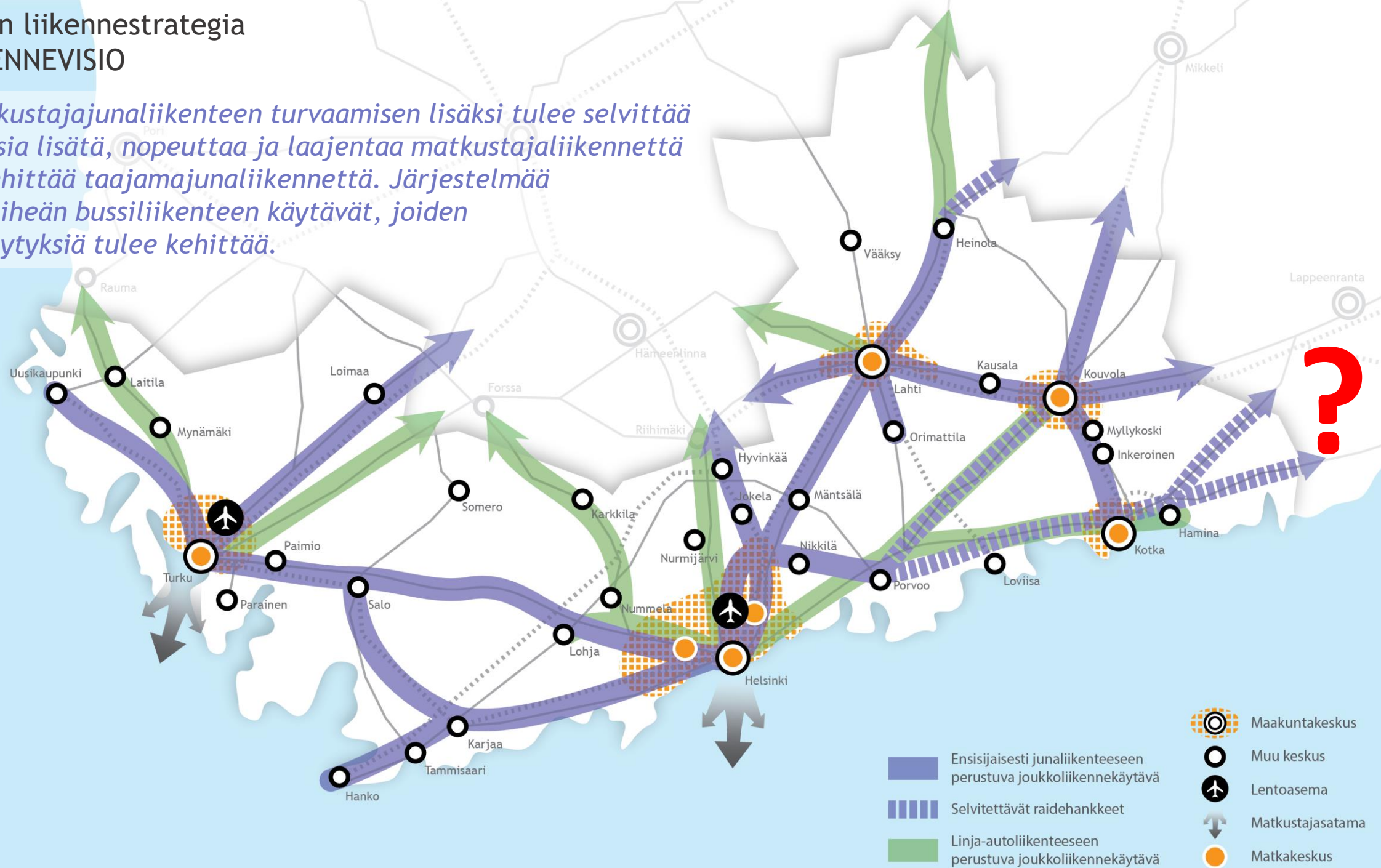

Etelä-Suomen liikennestrategia

JOUKKOLIIKENNEVISIO

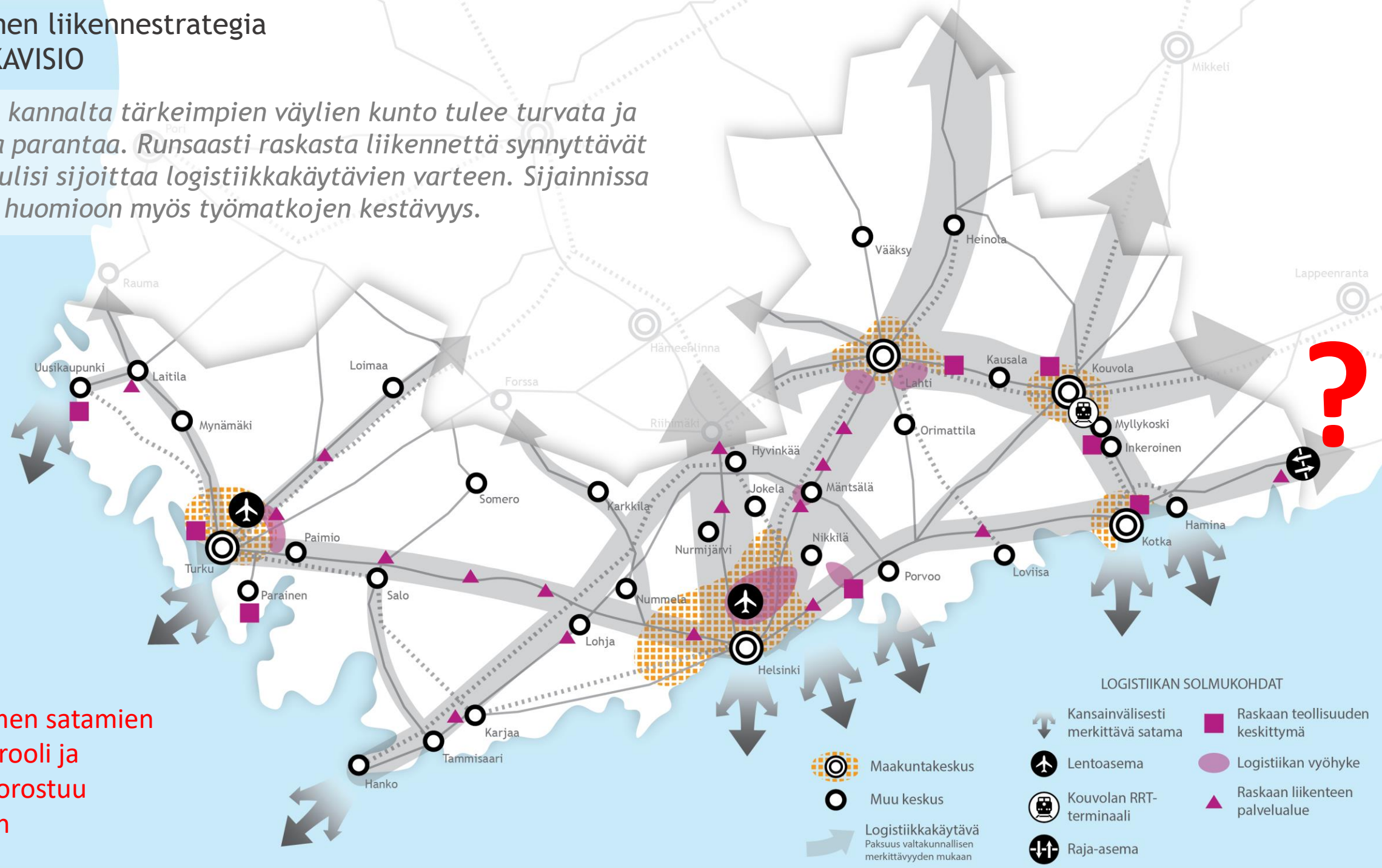
Nykyisen matkustajajunaliikenteen turvaamisen lisäksi tulee selvittää mahdollisuuksia lisätä, nopeuttaa ja laajentaa matkustajaliikennettä raiteilla ja kehittää taajamajunaliikennettä. Järjestelmää täydentävät tiheän bussiliikenteen käytävät, joiden toimintaedellytyksiä tulee kehittää.

Etelä-Suomen liikennestrategia LOGISTIKKAVISIO

Kuljetusten kannalta tärkeimpien väylien kunto tulee turvata ja tarvittaessa parantaa. Runsaasti raskasta liikennettä synnyttävät toiminnot tulisi sijoittaa logistiikkakäytävien varteen. Sijainnissa tulee ottaa huomioon myös työmatkojen kestävyys.

Etelä-Suomen satamien keskeinen rooli ja merkitys korostuu entisestään

Etelä-Suomen kärkihankkeet sijoittuvat runkoväylille

Lisäksi:

- Alueellisen junaliikenteen edellyttämiä lakimuutoksia edistettävä
- Nykyisen infran hyödyntämistä ja kehittämistä edistettävä
- Korjausvelkaa vähennettävä
- Idän suunnan ratayhteyksiä nopeutettava
- **Suunnitelman rahoitus varmistettava**

Strategiset painopisteet

Vihreän siirtymän haasteisiin vastaaminen
Huoltovarmuus, turvallisuus ja resilienssi
Etelä-Suomen tasapuolinen kehittäminen

Keskeisimmät linjaukset Etelä-Suomen liikennejärjestelmätilylle

- 1) Hillitään ilmastonmuutosta edistämällä käyttäjälähtöisiä matka- ja kuljetusketjuja, kestäväää liikennettä ja maankäyttöä sekä tukemalla tietoliikenneyhteyksien kehittämistä
- 2) Kehitetään kansainvälisiä liikenneyhteyksiä, Helsinki-Vantaan lentoaseman, vähintään maakunnallisesti merkittävien satamien ja valtakunnallisesti merkittävien logistiikan solmukohtien toimintaedellytyksiä
- 3) Tie- ja rataverkkoa ylläpidetään ja kehitetään niin, että olemassa oleva infra hyödynnetään täysimääräisesti ja korjausvelka vähenee
- 4) Uutta rataverkkoa rakennetaan kestävään maankäytön lisäämisen ja saavutettavuuden tarpeet edellä. Tieverkkoa kehitetään niin, että joukkoliikennepalvelut ja kotimaan kuljetukset sekä satama- ja lentokenttäyhteydet turvataan
- 5) Edistetään sekä nopeasti toteutettavia pieniä parannustoimenpiteitä että pitkällä aikavälillä toteutettavia väylähankkeita
- 6) Hyödynnetään EU-rahoitus TEN-T-ydinverkkokäytävien ja -solmujen kehittämisessä

Etelä-Suomen huolet

- Liikenne 12 -suunnitelman rahoituksen riittävyys sovituille hankkeille tulee varmistaa
- Hankkeiden rahoituksen ohituskaista ja rahoituksen riittävyys
- Uusien teollisuuden alojen huomioiminen (mm. vihreä siirtymä)
- Joukkoliikenne raiteilla ja teillä:
  - pendelöinnin ja työn teon edistäminen matkustettaessa
  - internetyhteyksien parantaminen
  - raideliikenteen kapasiteetti ja matka-ajat
  - vuorotiheydet
  - kustannusten nousu ja alan kannattavuus
  - taajamajunaliikenteen kehittäminen
- Satamien yhteydet Eurooppaan ja maayhteydet huoltovarmuuden varmistamiseksi
- Liikenteen turvallisuus ja sujuvuus
- Poikittaiset yhteydet logistiikan ja henkilöliikenteen osalta

Maakuntatason kriittiset kehittämistarpeet

- Uusimaa:
  - pääradan kapasiteetti ja matka-ajat, Hangon sataman maayhteydet (vt 25 turvallisuus ja sujuvuus, Hanko-Hyvinkää-radat tasoristeykset) sekä logistiikan poikittaisyhteydet
- Kymenlaakso:
  - aluetalouskehityksen eriytymiskehityksen ehkäiseminen, satamayhteydet, rahoituksen varmistaminen (VT15), uusien teollisuuden alojen huomioiminen ja teollisuuden rakennemuutokseen vastaaminen.
- Varsinais-Suomi
  - Tunnin juna -hankkeen CEF-rahoituksen varmistaminen
  - satamayhteyksien (Turun kehätie) parantaminen, osa TEN-T ydinverkkokäytävää
- Päijät-Häme
  - VT12 Uusikylä-Tillola toteuttaminen
  - Kerava-Lahti-Kouvola lisäraiteiden yleissuunnittelu

Etelä-Suomen kärkihankkeet:

Investoinnit sinne, mistä saadaan suurin hyöty

Kokonaisturvallisuuden ja huoltovarmuuden merkitys on kasvanut ja kansainvälisesti muuttuneet kuljetusmarkkinat ovat ohjanneet tavarakuljetuksia uusille kuljetusreiteille.

Liikennejärjestelmän perustarpeet eivät ole silti muuttuneet. Ensisijaisesti tulee keskittyä olemassa olevan infran hyödyntämiseen ja kehittämiseen.

Hankkeita tulee viedä eteenpäin johdonmukaisesti aluekehitysvaikutukset tunnistaen. EU-rahoitus on hyödynnettävä täysimääräisesti.